

11

Chapter

การมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการป้องปราบยาเสพติดของ
เจ้าหน้าที่ตำรวจตะเวนชายแดน
จังหวัดนครพนม: ศึกษาเฉพาะกรณี
กองร้อยตำรวจตะเวนชายแดนที่ 235

The Peoples' Participation in
Drug Suppression of Patrol Police
at Nakornpanom Province Case Study:
Border Patrol Police Company 235

ฐานัตถ์ ออมรากระสินธุ*

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจระหว่างเดิน จังหวัดนครพนม ศึกษาเฉพาะกรณีกองร้อยตำรวจนครพนม จังหวัดนครพนม ศึกษาเฉพาะกรณีกองร้อยตำรวจนครพนม จังหวัดนครพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 235 ชีวิชากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในพื้นที่ ตำบลพระทุ่งกลาง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 398 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยใช้สถิติต่างๆ ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความถดถอย (Multiple regressions) ซึ่งผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 51.3 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 32.9 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 54.3 มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 65.8 สถานภาพสมรส ร้อยละ 69.0 ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร รับจำจ้าง ขับรถรับจ้าง พ่อบ้านแม่บ้าน ฯลฯ ร้อยละ 61.0 พกอาสาช่วยในพื้นที่มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 81.8 และเห็นว่าภาคลักษณ์ ของตำรวจนครพนม เป็นตำรวจนักสู้รับใช้ชุมชน ร้อยละ 90.4 ผลการทดสอบ สมมติฐาน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการป้องปราบยาเสพติดร่วมกับ เจ้าหน้าที่ตำรวจนครพนมอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับปัจจัยด้าน การดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความสมัพน์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดใน ชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด โดยภาพรวม พบร่วม ปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมีผลต่อการ มีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด ร้อยละ 94.20 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ ป้องปราบยาเสพติด/ ตำรวจนครพนม

Abstract

This research is aimed to study the people's participation in drug suppression of patrol police at Nakorpanom Province. The sample used in this study was people around Thungpraklang subdistrict, Thatpanom district, Nakorpanom Province; 398 persons to collect data using various statistical analysis, percentage, frequency and Multiple regressions. The results can be summarized as follows.

The results found that the majorities were female 51.3 percent, aged between 31-40 years 32.9 percent, education as secondary school 54.3 percent, income per month between 10,001-15,000 bath 65.8 percent, status as marriage 69.0 percent, the occupation as agriculturist, employee, driver and butler etc. 61.0 percent, living in area more than 15 years 81.8 percent and the image of patrol police as Community Policing 90.4

The hypothesis testing found that the people's participation in drug suppression of patrol police overall were the moderately level, the factors of prevent and suppression overall were the moderately level and the factors of prevent and suppression were influential with the people's participation overall 94.20 percent at statistical significance of 0.05 level.

Keywords: Participation/ Drug Suppression/ Border Patrol Police

บทนำ

สถานการณ์การลักลอบนำเข้ายาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในประเทศไทย ส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านทั้งพม่า สปป.ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย โดยยาบ้า เฮโรอีน และไอซ์ ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศพม่าทางชายแดนภาคเหนือด้านจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย กัญชาซึ่งแหล่งผลิตสำคัญอยู่ใน สปป.ลาว ส่วนใหญ่นำเข้าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ผ่านทางจังหวัดนครพนม หนองคาย มุกดาหาร และยาเสพติดในกลุ่ม Club Drugs ส่วนใหญ่นำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิพื้นที่สำคัญในการนำเข้ายาเสพติดยังคงอยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคเหนือ พื้นที่นำเข้ายาเสพติดช้ายแคนภาคนี้อยังคงเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนการลักลอบนำเข้ายาเสพติดสูงที่สุดมาโดยตลอด สัดส่วนดังกล่าวในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ขั้นลงอยู่ในช่วงตั้งแต่ ร้อยละ 59.4- 88.7 ซึ่งช่วงที่การนำเข้าทางชายแดนภาคเหนือลดลง อาจเนื่องจากมีการเปลี่ยนเส้นทางลำเดิมไปนำเข้าทางชายแดนภาคตะวันออกเฉียงเหนือพื้นมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งพบว่า ปัญหายาเสพติด เป็นปัญหาสำคัญยิ่งของประเทศไทย เนื่องจากเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาอื่นๆ มากมายในประเทศ และเป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อ ปัญหาอื่นๆ หลายด้าน อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม ความเชื่อ ความคิด วิถีชีวิต และอาชญากรรม

ดังนั้น การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคนในชุมชนและจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานหลักในระดับท้องถิ่น เช่น ตำรวจตระเวนชายแดน ที่มีหน้าที่ดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำเป็นต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักรถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยนอกจากต้องทำความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในแล้ว ยังต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในชุมชน เพื่อให้เป็นเครือข่ายในการปฏิบัติงานขณะเดียวกันก็จะต้องวางแผนงานบริหารจัดการด้านงบประมาณ และบุคลากร รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจด้านการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดเกิดประสิทธิผลตามเป้าหมาย ทั้งด้านสังคมวัฒนธรรม ด้านกฎหมาย ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งรูปแบบและกระบวนการแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหายาเสพติดเพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้การป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

- 1.. เพื่อการศึกษาระดับกรมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบการค้ายาเสพติดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตรเวนชายแดน จ. นครพนม
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบการค้ายาเสพติดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนครเวนชายแดน จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับน้อย
2. ระดับปัจจัยด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้แก่
 - 2.1 ระดับการดำเนินการตามรูปแบบนวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน (สุเทพโมเดล) อยู่ในระดับน้อย
 - 2.2 ระดับการใช้นโยบายต่างๆ ผู้รับใช้ชุมชน (ทฤษฎีต่างๆ) อยู่ในระดับน้อย
3. ปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ทบทวนทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาปรับใช้กับการกำหนดกรอบแนวคิด และการสร้างเครื่องมือในการศึกษาวิจัย โดยได้แบ่งเป็นแนว ความคิดเกี่ยวกับลักษณะการกระจายอำนาจ แนวคิด และทฤษฎี เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน นวัตกรรมการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในชุมชน ทฤษฎีต่างๆ ผู้รับใช้ชุมชนและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

หลักของ International Association for Public Participation (IAP2) องค์กรสากลที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย ระดับการมีส่วนร่วม 5 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน (To Inform) ถือเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของการที่ภาครัฐจะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ วิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่างๆ เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารผ่านทางสื่อต่างๆ การจัดนิทรรศการ จัดหมายข่าว การจัดงานแฉลงข่าว การติดประกาศ และการให้ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

ระดับที่ 2 การรับฟังความคิดเห็น (To Consult) เป็นการเปิดให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการ/ การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระ และเป็นระบบโดยหน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็น การบริการหารือทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ และนำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น ประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปเป็นแนวทางการปรับปรุงนโยบาย การตัดสินใจ และพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

ระดับที่ 3 การให้ประชาชนเข้ามายield ในการวางแผนและตัดสินใจ (To Involve) เป็นการกำหนดนโยบายการวางแผนงานโครงการ และวิธีการทำงานโดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบอำนวยความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะ และการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน (To Involve) การมีส่วนร่วมระดับนี้มักดำเนินการในรูปแบบกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม

ระดับที่ 4 การให้ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรม (To Collaborate) เป็นการที่หน่วยงานภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมีบทบาทเป็นหัวหน้า หรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ (To Collaborate)

ระดับที่ 5 การกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน (To Empower) เป็นการเสริมอำนาจประชาชน (To Empower) เป็นระดับที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มในการตัดสินใจ การบริหารงาน และการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อเข้ามาทดแทนการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐดำเนินการ หรือปฏิบัติงานอย่างโดยย่างหนึ่งระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดนี้เน้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของดำเนินการกิจ และภาครัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น

แนวคิดด้านนวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

นักวิจัยโครงการศูนย์บริการวิชาการและพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติด สถาบันวิจัยสังคม และเจ้าหน้าที่ชุมชนสร้างเสริมภาคประชาสังคมเชียงใหม่ได้สังเคราะห์ และพัฒนาเป็นตัวแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างบูรณาการ ซึ่งนับว่าเป็น “นวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน” ที่พัฒนาขึ้นโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในตำบลสุเทพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเชียงใหม่ โดยตัวแบบ (Model) ดังกล่าว ประกอบด้วย

- 4 S คือ Support, Stimulate, Share, Stake holder
- 2 U คือ Understand, Unlimited
- 2 T คือ Team, Transfer
- 2 H คือ Holistic, Hub
- 4 E คือ Education, Encouragement, Enforcement, Evaluation
- 3 P คือ Participatory, PLearning (Playing + learning), Promotion

เพื่อให้เข้าใจได้เจ้ายา จึงเรียกตัวแบบ (Model) การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนอย่างบูรณาการที่พัฒนาขึ้นนี้ว่า “SUTHEP MODEL (สุเทพโมเดล)” ซึ่งเกิดจากการผนวกแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน และแนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าด้วยกันภายใต้หลักเมตตาธรรมและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทฤษฎีตำรวจผู้รับใช้ชุมชน

ความหมายของตำรวจผู้รับใช้ชุมชน

สมาคมตำรวจนักผู้รับใช้ชุมชน (Community Policing Consortium) ให้คำนิยามทฤษฎีตำรวจนักผู้รับใช้ชุมชนไว้ว่า “หมายถึงการสร้างความร่วมมือ (Collaboration) ระหว่างตำรวจนักผู้รับใช้ชุมชนในการบ่งชี้และแก้ไขปัญหาของชุมชน ซึ่งตำรวจนี้ไม่เป็นเพียงผู้รักษาภูมาย蔼และความเรียบร้อยของสังคมเพียงฝ่ายเดียว แต่สมาชิกจากภาคส่วนต่างๆ ของชุมชนจะเป็นพันธมิตรที่สำคัญกับฝ่ายตำรวจนในการยกระดับความปลอดภัยและความ平安ของชุมชน”

ทฤษฎีพื้นฐานของงานตัวจรัฐรับใช้ชุมชน

ศาสตราจารย์ โรเบิร์ต โทรจานโนวิคซ์ อธิบายว่า ทฤษฎีตัวจรัฐรับใช้ชุมชนนั้น ตั้งอยู่บนทฤษฎีสังคมวิทยาสองทฤษฎีด้วยกัน ได้แก่ ทฤษฎี Normative Sponsorship และทฤษฎี Critical Social

ทฤษฎี Normative Sponsorship: ทฤษฎีนี้มีสมมุติฐานว่าคนเราทุกคนมีจิตใจดีและยินดีที่จะร่วมมือกับผู้อื่นเพื่อช่วยทำประโยชน์ต่อสังคม (Sower, 1953) ยิ่งกลุ่มต่างๆ มีคุณค่า ความเชื่อและเป้าหมายที่ตรงกันมากเทียบได้ โอกาสที่กลุ่มเหล่านี้จะตกลงตั้งเป้าหมายร่วมกันเพื่อประโยชน์ในการยกระดับชุมชนของตนก็จะมีมากยิ่งขึ้น

ทฤษฎี Critical Social: ทฤษฎีนี้มุ่งสนใจว่าทำไมผู้คนจึงร่วมตัวกันเพื่อแก้ไขและเอาชนะอุปสรรคในเชิงสังคม เศรษฐกิจหรือเชิงการเมือง ที่ขัดขวางไม่ให้ได้รับสิ่งที่ตนต้องการและเข้าหรือกลุ่มคนดำเนินการกันอย่างไร (Fay, 1984)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชรินทร์ ภูจิตรทอง (2554) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ชายแดนของกองร้อยตำรวจตะรวจเรนชาญเด่นที่ 236 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดครรภนมพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีผลทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมต่างกันอย่างชัดเจน ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาอยู่อาศัย และภาพลักษณ์ของตำรวจตะรวจเรนชาญเด่น มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนอาชีพ รายได้ระดับการศึกษาและลักษณะของชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม

ณัฐภูวิการ ปิงขอด (2554) การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ชุมชนเป้าหมายของกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีสถานภาพสมรส การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 21 ปีขึ้นไป สถานภาพทางสังคมในชุมชนเป็นสามชิกขุนชน แหล่งที่มาของกรรรบสูงข่าวสารที่เกี่ยวกับปัญหายาเสพติดมาจากสื่อต่างๆ โทรทัศน์/ วิทยุ/ หนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่

ไม่เคยมีพฤติกรรมของบุคคลใกล้ชิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และได้รับการอบรมนานๆ ครั้งในเรื่องยาเสพติด ผลการศึกษาความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดของประชาชน พบร้า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด พบร้า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมคิด และการมีส่วนร่วมปฏิบัติการอยู่ในระดับปานกลาง

อุทัย เอี่ยมศรี (2552) การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐ และประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล กรณีศึกษา อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบร้า ระดับการมีส่วนร่วม และความพึงพอใจในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของพนักงานภาครัฐและประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

สำหรับการศึกษารั้งนี้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ มาจากกลุ่มประชากรที่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำบลพระทุ่งกลาง อำเภอราษฎร์พนม จังหวัดนครพนม จำนวน 85, 957 คน (ผู้อำนวยการคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ ก.บ.จ.) สำนักงานจังหวัดนครพนม, 2555) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 398 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิดโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งแบ่งตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส ระยะเวลาอยู่อาศัย และภพลักษณ์ของ สำรวจトレนชายแดน ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด ซึ่งได้แก่

- การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน
- การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
- การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในการวางแผนและตัดสินใจ
- การให้ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรม
- การกระจายอำนาจให้แก่ประชาชนด้วยคำถามแบบ (Rating Scale) โดย กำหนดระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ประกอบด้วย นวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และนโยบาย ตัวรวมผู้รับปัจจัยชุมชนเป็นค่าตามแบบ (Rating Scale) โดยกำหนดระดับปัจจัยด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ออกเป็น 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการลงรหัส (Coding) และนำมาประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window ซึ่งได้ใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยหาค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การหาค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มประชากร
3. การหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ให้สำหรับอธิบายลักษณะการมี ส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติดและปัจจัยด้านการดำเนินงาน ป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
4. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) สถิติที่ใช้ใน การทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์ความถูกต้อง (Multiple Regressions) เพื่อทดสอบสมมติฐานของด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดใน ชุมชนเป็นปัจจัยที่มีผลต่อส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในชุมชน

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด ของเจ้าหน้าที่ตัวรวมตัวแทน จังหวัดนครพนม: กรณีศึกษา กองร้อยตำรวจนคราช ตรเวนชัยเด่นที่ 235 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 51.3 อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 32.9 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 54.3 มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 65.8 สถานภาพสมรส ร้อยละ 69.0 ประกอบอาชีพ

อีนๆ ได้แก่ เกษตรกร รับจ้าง ขับรถรับจ้าง พ่อบ้านแม่บ้านฯลฯ ร้อยละ 61.0 พากาคัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 15 ปี ร้อยละ 81.8 และเห็นว่าภาคลักษณะของตัวเรา ตระเวนชายแดนเป็นตัวตรวจสอบให้ชุมชนร้อยละ 90.4

สมมติฐานที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราามการค้ายาเสพติดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดน จ. นครพนม อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการป้องปราามการค้ายาเสพติดร่วมกับเจ้าหน้าที่ ตำรวจตระเวนชายแดน โดยภาพรวม

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น			
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปรผล	จัดลำดับ
การให้ข้อมูลแก่ประชาชน	2.67	.64	ปานกลาง	4
การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	2.68	.64	ปานกลาง	3
การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องใน	2.80	.74	ปานกลาง	2
การวางแผนและตัดสินใจ				
การให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรม	2.61	.61	ปานกลาง	5
การกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน	2.86	.54	ปานกลาง	1
ภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชน	2.72	.58	ปานกลาง	-

จากตารางที่ 1 พบร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่ระดับค่าเฉลี่ย 2.72

สมมติฐานที่ 2 ระดับปัจจัยด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

2.1 ระดับการดำเนินการตามรูปแบบวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน (สุเทพโมเดล) อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนโดยภาพรวม

นวัตกรรมการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน	ระดับความคิดเห็น			
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล	จัดลำดับ
ผู้รับผิดชอบหลักมีบทบาทหน้าที่ ในการดำเนินงาน				
ด้านการกระตุ้น	2.69	.65	ปานกลาง	3
ด้านการสนับสนุน	2.53	.50	น้อย	4
ด้านการแบ่งปัน	2.70	.66	ปานกลาง	2
ด้านการเปิดโอกาส	2.72	.69	ปานกลาง	1
ภาพรวมด้านผู้รับผิดชอบหลัก	2.66	.57	ปานกลาง	-
ผู้ร่วมดำเนินงานหรือผู้ขับเคลื่อนงาน				
ด้านความเข้าใจ	2.77	.58	ปานกลาง	1
ด้านการพัฒนาข้อจำกัด	2.44	.43	น้อย	2
ภาพรวมด้านผู้ร่วมดำเนินงาน	2.60	.45	ปานกลาง	-
ภาพรวมวัตกรรมการป้องกันและ แก้ไขยาเสพติด	2.65	.53	ปานกลาง	

จากตารางที่ 2 พบร่วมกับปัจจัยด้านวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน (สุเทพโมเดล) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่ระดับค่าเฉลี่ย 2.65

2.2 ระดับการใช้โนบายติดตามผู้รับใช้ชุมชน (ทฤษฎีติดตามชุมชนสัมพันธ์) อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านนโยบายติดตามผู้รับใช้ชุมชน (ทฤษฎีติดตามชุมชนสัมพันธ์) โดยภาพรวม

ด้านนโยบายติดตามผู้รับใช้ชุมชน (ทฤษฎีติดตามชุมชนสัมพันธ์)	ระดับความคิดเห็น			
	ค่าเฉลี่ย	SD	แปลผล	จัดลำดับ
ด้านการสร้างคุณค่า ความเชื่อและเป้าหมาย	2.86	.51	ปานกลาง	2
ด้านการแก้ไข และเอาชนะอุปสรรค	2.89	.62	ปานกลาง	1
ภาพรวมด้านนโยบายติดตามผู้รับใช้ชุมชน	2.88	.54	ปานกลาง	

จากการที่ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านนโยบายติดตามผู้รับใช้ชุมชน (ทฤษฎีติดตามชุมชนสัมพันธ์) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางที่ระดับค่าเฉลี่ย 2.88

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติดในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด

ตารางที่ 4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

สมมติฐานการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฯ เสพติดในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด	Regression analysis	ยอมรับสมมติฐาน

อภิปรายผล

ผลจากการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบการค้ายาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจตะเวนชายแดน จังหวัดนครพนม: ศึกษาเฉพาะกรณี กองร้อยตำรวจนครฯ ที่ 235 สามารถปฏิริยาผลได้ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบการค้ายาเสพติดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนราธิวาส พบร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ เกษตรกร รับจ้าง ขับรถรับจ้าง พ่อบ้านแม่บ้าน เป็นฯลฯ โดยมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท พักอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 15 ปี มีความเห็นว่า เมืองพากษ์ชนของทำตรวจตะวันออกเฉียงเหนือเป็นตำรับใช้ชุมชนแต่รูปแบบการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการป้องปราบการค้ายาเสพติดร่วมกับเจ้าหน้าที่นั้นยังคงมีข้อจำกัด ทั้งทางด้านการให้ข้อมูลการณรงค์ให้ชุมชนตระหนักรถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด ด้านการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภัยของยาเสพติดให้แก่เยาวชน ด้านการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจเป็นอาสาสมัครเข้าร่วมป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และด้านการให้ประชาชนเข้ามาร่วมกิจกรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ภัยประได้ว่า การที่ตำรวจตะวันออกเฉียงเหนือไม่สามารถส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมด้านภัยยาเสพติดในชุมชนได้อย่างสม่ำเสมอ อาจเพราะขาดความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงาน จึงทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้ในระดับปานกลางเท่านั้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฐวีกิริ์ ปิงขอ (2554) พบร่วมกับความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐ และประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล กรณีศึกษา สำหรับการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพนักงานภาครัฐและประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง

2. ระดับการดำเนินการตามรูปแบบนวัตกรรมการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน (สุเทพโมเดล) พบร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่าการนำนวัตกรรมการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน (สุเทพโมเดล) มาใช้ได้ผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อภิปรายได้ว่า เนื่องจากการตรวจเรวนชายแคนไม่สามารถเปิดโอกาส แบ่งปัน และกระตุ้นส่งเสริมให้คนในชุมชนตระหนักถึงภัยยาเสพติด และเข้าใจแนวทางการป้องกันปราบปรามรวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชนร่วมทำงานแบบเป็นทีมเดียวกันได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชรินทร์ ภูจิตรทอง (2554) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ชายแคนของกองร้อยตำรวจนครบาลที่ 236 ตำบลโนนเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม พบร่วมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ

3. ปัจจัยด้านการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปราบยาเสพติด โดยภาพรวม พบร่วม หากใช้มาตรการด้านนวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน และด้านการกำหนดนโยบายตัวจรรยาดีชุมชนได้ถึงร้อยละ 94.20 ก็จะทำให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการป้องปราบยาเสพติด และประสบความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนได้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธรรมะโอลารัส และคณะ (2553) รูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลคำบาง อำเภอหัวยง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการสร้างรูปแบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เทศบาลตำบลคำบาง อำเภอหัวยง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการระดมสมองของกลุ่มแกนนำชุมชนทั้ง 15 ชุมชน โดยการจัดโครงการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดจำนวนทั้งสิ้น 7 โครงการ คือ โครงการจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองการจัดตั้งเรียนร่ายม โครงการตั้งกฎสังคม โครงการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนเป็นประจำ โครงการจัดกิจกรรมเยาวชน โครงการแฝงดินธรรมะ โครงการรณรงค์ให้ประชาชนน้ำดื่มน้ำ ลดละ เลิกอบายมุข และผลการดำเนินงานทำให้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดลดลง ความพึงพอใจของประชาชนเพิ่มขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รูปแบบการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดจากแนวความคิดของคนในชุมชนสามารถแก้ไขปัญหายาเสพติดได้เป็นผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย สามารถสรุปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

1) จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติดร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจระหว่างน้ำชาỵแคน จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่า ตำรวจระหว่างน้ำชาỵแคนไม่สามารถกระจายอำนาจให้แก่ประชาชน หรือเปิดโอกาสให้หัวหน้าชุมชนจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจปัญหายาเสพติดให้แก่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น จึงควรเปิดโอกาสให้หัวหน้าชุมชนมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างแนวทางการป้องกันยาเสพติดให้แก่ชุมชนมากขึ้น

2) จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินการตามรูปแบบนวัตกรรมการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน (สุเทพโนเมเดล) อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหมายความว่า ผู้รับผิดชอบหลักมีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานก็ตี หรือผู้ร่วมดำเนินงานหรือผู้ชี้ขับเคลื่อนงานก็ตียังไม่สามารถนำนวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน (สุเทพโนเมเดล) มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรกำหนดกลยุทธ์ด้านการอบรม/ สัมนาสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ตำรวจ ตราระหว่างน้ำชาỵแคนเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมาปรับใช้ในแต่ละพื้นที่ นอกจากนั้น ควรส่งเสริมความพร้อมทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้มากขึ้น

3) จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันยาเสพติด ซึ่งหมายความว่า หากสามารถระดับให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมากขึ้นก็จะมีส่วนช่วยทำให้ยาเสพติดลดลง ดังนั้น จึงควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เกิดจากแนวความคิดของคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

1) จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย พบว่า สำรวจตรวจสอบความตื้น และปลูกเร้าให้ชุมชนรับรู้ สนใจและตื่นตัวในการจัดการปัญหาฯสพตดในพื้นที่ตลอดเวลาอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น จึงควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมในชุมชนให้ครอบคลุม ถึงภัยยาสพตด และเข้าใจแนวทางการป้องกันปราบปรามอย่างสม่ำเสมอ

2) จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านผู้ร่วมดำเนินการหรือผู้ขับเคลื่อนในด้านการพัฒนาจำกัดอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น จึงควรสร้างหัวหน้าศูนย์ต่อตัวบุคคล และหน่วยงานเพื่อให้ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี โดยการสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาฯสพตดในชุมชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในฐานะเป็นหัวส่วนการดำเนินการ

3) จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายสำรวจผู้รับใช้ชุมชน (ทฤษฎีสำรวจชุมชนสัมพันธ์) ทั้งด้านการสร้างคุณค่า ความเชื่อและเป้าหมาย และด้านการแก้ไข และอาชญาคุณค่า อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงควรมอบหมายงานให้สำรวจตรวจสอบความตื้นของประชาชน และสามารถแก้ไขปัญหาฯตามความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ควรปรับปรุงเจ้าหน้าที่สำรวจผู้ปฏิบัติงาน ให้มีพฤติกรรมที่ได้รับการยอมรับหรือน่าเชื่อถือจากประชาชน เช่น ไม่มีการคอร์รัปชัน ไม่มีการแสวงหาประโยชน์จากประชาชน และกระตือรือร้นในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

4) จากข้อค้นพบที่ได้จากการวิจัย พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานป้องกัน และแก้ไขปัญหาฯสพตดในชุมชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องปรามยาเสพติด ดังนั้น สำรวจตรวจสอบจึงควรรับฟังความคิดเห็นของชุมชน และให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการอาชญาคุณค่าต่างๆ ในการแก้ไขปัญหาฯสพตดมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯสพตด เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์สร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานป้องกันและแก้ไขปัญหาฯสพตดในชุมชน

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาฯสพตด ของหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรอิสระ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพวิธีการการป้องกันยาเสพติดในระยะยาว

รายการอ้างอิง

- ชринทร์ ภูจิตรทอง. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ชายแดนของกองร้อยตำรวจนครเวนชัยดอนที่ 236 ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. ปริญญาวิทยาลัยประกาศนศาสตรมหาบัณฑิต, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ณัฐภิการ ปิงขอด. (2554). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่ชุมชนเป้าหมายของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อุทัย เอี่ยมศรี. (2552). การมีส่วนร่วมและความพึงพอใจของพนักงานภาครัฐ และประชาชนในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล กรณีศึกษา อำเภอราษฎร์บูรณะ จังหวัดอุบลราชธานี. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาโทรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- Fay, B. (1984). *Social Theory and Political Practice*. London: George Allen & Unwin Publishers.
- Sower, C. (1957). *Community Involvement*. Wilmington, Illinois: Free Press.
- Trojanowicz, R., Bucqueroux, B. (1990). *Community Policing: A contemporary Perspective*. Ohio, Cincinnati: Anderson Publishing.